

SON DÖNEM SURİYELİ SİĞINMACILAR KAPSAMINDA GÖÇ OLGUSUNUN DEMOGRAFİK VE EKONOMİK SONUÇLARI

Kutluk Kağan SÜMER*

* Prof. Dr. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü, kutluk@istanbul.edu.tr

Copyright © 2019 Kutluk Kağan SÜMER. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Öz

Konu nüfus artış oranları açısından incelendiğinde Türkiye için nüfus artış oranı binde 12.8 olarak bilinmektedir. Özellikle Suriye’den son yıllarda gelen göç dalgası açısından Suriye’nin nüfus artış hızı değerlendirilecek olunursa aynı rapora göre bu rakam binde 19.7 dir. Açıkça görülmektedir ki savaş ve kargaşalara rağmen Suriye nüfusu Türkiye’den çok fazla artmaktadır. Üstelik Nüfus artışı üstel bir fonksiyon olarak hesaplanmaktadır ki bu da durumun vahametini bir kez daha arttırmaktadır.

Toplam göçmen sayıları mukayese edildiğinde Dünyadaki Mültecilerin %2,13 inin Türkiye’de olduğu bu oranın toplam sığınmacı bazında %4,29 toplam göçmenlerin arasında ise %1,23 olduğu görülebilir. Bu rakamlar dünya bazında değerlendirildiği takdirde Türkiye için aşırı fazlalık göstermektedir.

Ekonomik etkiler açısından düşünülecek olunursa Suriyeli sığınmacıların nüfusu arttırdığı savına karşılık üretim artışı yaşanmadığı malumdur. Aynı şekilde vergi gelirlerin artması da söz konusu olmayacaktır. Mal ve hizmetlere talep artmış fakat bu talep artışı beraberinde bir üretim artışı yaşanmadığı için açıkça enflasyona yansımıştır. Yeni endüstri dallarının doğması mümkün olmadığı gibi piyasanın genişlemesi yeni yatırım sahaları açmamakta aksine yatırıma dönüşmesi gereken devlet harcamalarında bir daralma, tüketime yönelik devlet harcamalarında bir artış getirmektedir.

İşçi ücretlerinin ucuzladığı malumdur. Bu da piyasada zaten mevcut olan kayıt dışı istihdamı arttırdığı gibi kayıtsız ve ucuz iş gücü ne sebebiyet vermekte; özellikle sığınmacı sayılarının yüksek olduğu bölgelerde işsizliği daha da yüksek oranda arttırmaktadır.

Zaten kıt kaynaklarla yürüyen eğitim ve sağlık hizmetlerinin maliyetlerinin artması hizmet kalitesinin düşmesi de bir diğer problem sahası olarak karşımıza çıkmaktadır. Sığınmacılar arasında zaman zaman israfa varan sağlık harcamaları ve sağlık hizmetlerine katkı payının da bulunmaması yine çok büyük bir maliyet kalemi olmasının yanında toplumsal infiale de temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Suriyeli sığınmacılar, ekonomi, demografi

DEMOGRAPHIC AND ECONOMIC CONSEQUENCES OF MIGRATION IN THE SCOPE OF RECENT SYRIAN REFUGEES

Abstract

When the subject is examined in terms of population growth rates of population growth rate for Turkey is known to be 12.8 per thousand. If we consider the population growth rate of Syria especially in terms of the migration wave coming from Syria in the recent years, this figure is 19.7 per thousand according to the same report. Despite clearly it is seen that war and chaos in Syria's population is increasing much more than Turkey. Moreover, population growth is calculated as an exponential function, which once again increases the gravity of the situation.

When the total number of immigrants among some of the comparable total of 4.29% of the total immigrant asylum-seekers in Turkey this rate is of 2.13% of the world's refugees can be seen that 1.23%. These figures show that over excess, if evaluated on the basis of the world for Turkey.

Considering the economic impacts, it is obvious that there is no increase in production against the claim that Syrian refugees have increased the population. Likewise, there will be no increase in tax revenues. Demand for goods and services increased, but this increase was clearly reflected in inflation since there was no increase in production. It is not possible for new industrial branches to emerge and the expansion

of the market does not open new investment fields but on the contrary brings a contraction in government expenditures and an increase in consumption expenditures.

It is known that the wages of workers are getting cheaper. This increases informal employment, which is already present in the market, and causes indifferent and cheap labor; it increases unemployment even more, especially in regions where the number of asylum seekers is high.

Already, increasing costs of education and health services, which are running with scarce resources, and decreasing service quality are another problem area. The fact that there is no time consuming health expenditures and contribution to health services among the asylum seekers is also a major cost item and constitutes the basis of social upheaval.

Keywords: Migration, Syrian Refugees, economy, demography

Giriş:

Ülkemize yönelik kitlesel göç hareketleri Cumhuriyet'in kuruluş süreci ve sonrasında da devam etmiştir. Bu hareketlerin en somut örnekleri ise şu şekilde özetlenebilir:

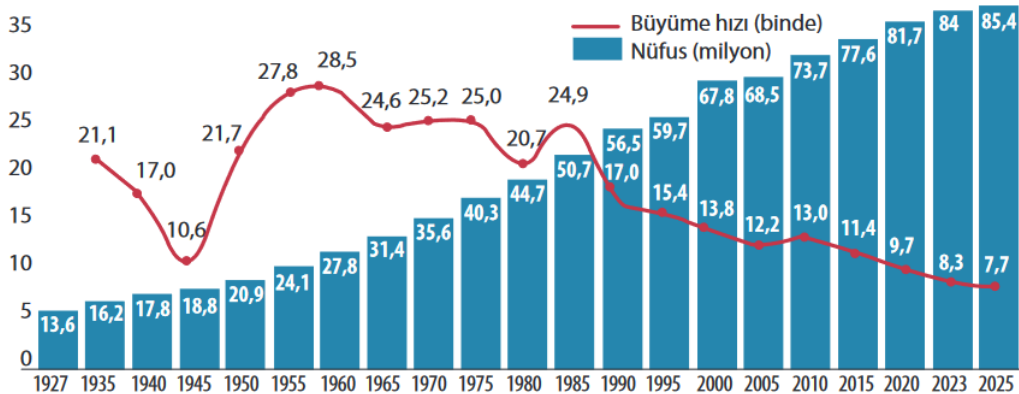
- 1922-1938 yılları arasında Yunanistan'dan 384 bin kişi,
- 1923-1945 yılları arasında Balkanlar'dan 800 bin kişi,
- 1933-1945 yılları arasında Almanya'dan 800 kişi,
- 1988 yılında Irak'tan 51.542 kişi,
- 1989 yılında Bulgaristan'dan 345 bin kişi,
- 1991 yılında I. Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'tan 467.489 kişi,
- 1992-1998 yılları arasında Bosna'dan 20 bin kişi,
- 1999 yılında Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında 17.746 kişi,
- 2001 yılında Makedonya'dan 10.500 kişi,

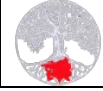
• Nisan 2011- Ekim 2017 arasında Suriye'de yaşanan iç karışıklıklar nedeniyle yaklaşık 3 milyon kişi,

Özetle, Ülkemiz, 1922'den günümüze kadar 5 milyondan fazla kişiye kucak açmıştır. Bu sayıya çalışma ve eğitim gibi amaçlarla gelen yabancılar dahil değildir. Türkiye'ye çalışma, eğitim ve diğer amaçlarla gelmiş olan yabancılara ilişkin rakamlara bakıldığında özellikle son 13 yılda toplam 2.442.159 yabancıların ikamet izni aldığı kaydedilmiştir. Türkiye nüfusuna bakıldığında bu 3 % lük ciddi bir orana tekabül etmektedir.

1. NÜFUS ARTIŞ ORANLARI AÇISINDAN GÖÇLER

Türkiye'ye ait nüfus artış oranları aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Yıllar	Nüfus Sayısı (Milyon kişi)	Yıllık Nüfus Artış Hızı(‰)	Nüfus Yoğunluğu (Kişi)
1927	13.648.270	-	18
1935	16.158.018	21.10	21
1940	17.820.950	19.59	23
1945	18.790.174	10.59	24
1950	20.947.188	21.73	27
1955	24.064.763	27.75	31
1960	27.754.820	28.53	36
1965	31.391.421	24.63	41
1970	35.605.176	25.19	46
1975	40.347.719	25.01	52
1980	44.736.957	20.65	58
1985	50.664.458	24.88	65
1990	56.473.035	21.71	73
1997	62.865.574	15.08	81
2000	67.803.927	18.28	87
2010	73.722.988	15.88	96
2012	75.627.384	12.00	98

Yıllara Göre Türkiye'nin; Nüfusu, Nüfus Artış Hızı ve Nüfus Yoğunluğu (TÜİK)

2012 yılı Dünya Bankası nüfus artış hızı verilerine bakıldığında Türkiye için nüfus artış oranı binde **12.8** olarak verilmiştir. Özellikle Suriye'den son yıllarda gelen göç dalgası açısından Suriye'nin nüfus artış hızı değerlendirilecek olunursa aynı rapora göre bu rakam binde **19.7** dir. **Açıkça görülmektedir ki savaş ve kargaşalara rağmen Suriye nüfusu Türkiye'den çok fazla artmaktadır.** Üstelik Nüfus artışı üstel bir fonksiyon olarak hesaplanmaktadır ki bu da durumun vahametini bir kez daha arttırmaktadır.

Hesaplama yöntemine bir kez daha değinecek olursak hesaplama yöntemi aşağıdaki şekildedir:

$$P_{t+n} = P_t * e^{r n}$$

$$P_{t+n} = \text{Son sayım nüfusu}$$

$$\frac{P_{t+n}}{P_t} = e^{r n}$$

$$P_t = \text{Bir önceki sayım nüfusu}$$

$$r = \text{Nüfus artış hızı}$$

$$n = \text{İki sayım arasındaki yıl sayısı}$$

Her iki tarafın e tabanına göre
(tabii) logaritması alınır,

$$\log_e \frac{P_{t+n}}{P_t} = r n \log_e e$$

Burada $\log_e e = 1$ olduğundan,

$$r = \frac{\log_e \frac{P_{t+n}}{P_t}}{n} \text{ bulunur.}$$

Bölge kırılımına gittiğimiz zaman ise tablo (TÜİK bölgelere göre Nüfus artış oranlarını en son 2000 yılı nüfus sayımı verilerinden hesaplamıştır ADNKS verileri ile hesaplanan illere göre tablo ekte verilmiştir) aşağıdaki gibidir:

Bölgelere göre şehir ve köy nüfusu-yıllık nüfus artış hızı

Bölgeler Regions	1990 Genel Nüfus Sayımı kesin sonuçları 1990 Population Census final results (1)			2000 Genel Nüfus Sayımı kesin sonuçları 2000 Population Census final results			Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population %		
	Toplam Total	Şehir City	Köy Village	Toplam Total	Şehir City	Köy Village	Toplam Total	Şehir City	Köy Village
Toplam-Total	56.473.035	33.656.275	22.816.760	67.803.927	44.006.274	23.797.653	18,28	26,81	4,21
Marmara									
Marmara.....	13.295.878	10.350.307	2.945.571	17.385.027	13.730.962	3.634.065	26,69	28,26	21,00
Ege									
Aegean.....	7.594.977	4.344.471	3.250.506	8.938.781	5.495.575	3.443.206	16,29	23,50	5,76
Akdeniz									
Mediterranean.....	7.026.489	4.051.596	2.974.893	8.706.005	5.204.203	3.501.802	21,43	25,03	16,30
İç Anadolu									
Central Anatolia.....	9.913.306	6.412.910	3.500.396	11.608.868	8.039.036	3.569.832	15,78	22,59	1,96
Karadeniz									
Black Sea.....	8.136.713	3.337.392	4.799.321	8.439.213	4.137.466	4.301.747	3,85	21,48	-10,94
Doğu Anadolu									
Eastern Anatolia.....	5.348.512	2.285.798	3.062.714	6.137.414	3.255.896	2.881.518	13,75	35,37	-6,10
Güneydoğu Anadolu									
Southeastern Anatolia	5.157.160	2.873.801	2.873.801 #	6.608.619	4.143.136	2.465.483	24,79	36,57	7,67

1990 Genel Nüfus Sayımının kesin sonuçları, 2000 Genel Nüfus Sayımı günündeki idari bölünüşe göre yeniden düzenlenmiştir.

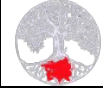
(1) The results of 1990 Population Census were adjusted according to the administrative division on the 2000 Population Census day.

Göçlere rağmen en çok göç veren bölge olan Güneydoğu Anadolu bölgesinde nüfus artış oranı binde 24.79 seviyesindedir. En çok göç alan Marmara bölgesinde bu oran binde 26.69 seviyesindedir. Bu rakamlardan da anlaşılabileceği üzere **Türkiye'nin etnik nüfus profili Türklerin aleyhinde gelişmektedir.**

2. EKONOMİK AÇIDAN NÜFUS ARTIŞI:

Nüfus artış hızı, eğitime, kültüre ve ekonomik gelişime bağlı olarak değişir. Ekonominin tarım ve hayvancılığa dayalı olduğu, eğitim ve kültür düzeyinin geri olduğu ülke ve bölgelerde doğurganlık hızı fazladır. Ayrıca kırsal kesimde doğurganlık hızı kentlere göre daha yüksektir. Nüfus artış oranları kadınların yaşı ve eğitimi, çalışma hayatındaki yerine göre değişir. Kadınların eğitimi yükseldikçe, yaşı arttıkça, çalışma hayatında yer aldıkça doğum oranları düşmektedir.

Gelişmiş ülkelerde nüfus artış oranları azdır. Bu ülkelerde nüfus artış oranları % 0 -1 arasında bulunmaktadır. Genç nüfus bu ülkelerde az olup yaşlı nüfus artmaktadır. Gelişmiş ülkelerde 65 yaş üstündeki nüfus 150 milyondan fazladır. Bu sayı önümüzdeki yıllarda sürekli artacaktır. Çünkü tüm dünyada ortalama ömür uzamaktadır. Bu sorun gelişmekte olan ülkelerde de öne çıkacak önemli bir sorun olacaktır.

Nüfus artışı ile gelişmişlik arasında ters bir orantı vardır. Gelişmişlik düzeyi arttıkça nüfus artış hızı düşmektedir. Dünyada bakıldığında nüfus artış hızının yüksek olduğu ülkelerin genelde gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde olduğu görülmektedir.

Bir ülkedeki nüfus artış hızının fazla olmasının sorun haline gelmesindeki temel etken, o ülkenin ekonomik kaynaklarının ülkede yaşayan nüfusun beslenme, barınma, eğitim, sağlık ve iş gibi temel gereksinimlerini karşılayamamasıdır. Bu duruma aşırı nüfuslanma denir.

a. Nüfus artışının olumlu sonuçları:

1. Üretim artar.
2. Vergi gelirleri artar.
3. Mal ve hizmetlere talep artar.
4. Yeni endüstri dalları doğar.(Piyasa genişler, yeni yatırım sahaları açılır.)
5. İşçi ücretleri ucuzlar.
6. İhracatta rekabet kolaylaşır.
7. Askeri savunmada önemlidir kısa süre de güçlü ordular kurulabilir.

b. Nüfus artışının olumsuz sonuçları:

1. İşsizlik artar.
2. Kişi başına düşen milli gelir azalır.
3. Tüketim artar (Tüketici durumda olan çocuk yaştaki nüfusu ve tüketimi artırır.).
4. Tasarruflar azalır.
5. Ekonomik bağımlılık oranı yükselir.
6. İç ve dış göçler artar.
7. İnsanların temel ihtiyaçlarının karşılanması zorlaşır, Yetersiz beslenme sorunu ortaya çıkar.
8. İhracat azalır.
9. Demografik (nüfusa bağlı) yatırımlar artar.
10. Çevre kirlenmesi artar.
11. Çarpık kentleşme görülür, belediye hizmetleri zorlaşır.
12. Kalkınma hızı düşer (Ulusal gelirin büyük bölümünün artan nüfus tarafından tüketilmesine bağlı olarak ekonomik kalkınma hızı yavaşlar.).
13. Artan nüfusu beslemek için toprağın aşırı kullanılması toprak erozyonunu hızlandırır.
14. Eğitim hizmetlerinin kalitesi düşer

c. Nüfus Artışını Etkileyen Faktörler:

- a. Doğurganlık ve ölüm oranları,
- b. Göç hareketleri,

- c. Sağlık alanındaki ilerlemeler (Aşılama, Bulaşıcı hastalıklara karşı etkili ilaçların bulunması)
- d. Beslenme imkânları,
- e. Eğitim seviyesinin durumu,
- f. Yaşam standartlarının yüksekliği (Gelir düzeyinin artması)
- g. Nüfus planlaması çalışmalarının yapılma düzeyi,
- h. Savaşların azalması,
- i. Kadınların eğitim düzeyinin ve ekonomik bağımsızlıklarının artması,
- j. Ülke sınırlarındaki değişimlerdir.

Dünya nüfusu sürekli bir değişim içindedir. Bu değişim hem alansal hem de sayısal değişimlerdir. Bu değişimlerin asıl sebebi yaşam koşullarındaki değişimlerdir.

d. Nüfus artışının olumlu ve olumsuz yönleri

Nüfus artışı hızının az olması;

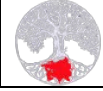
- A. Nüfus sayısı azalır.
- B. Yaşlı nüfus artarak, nüfus dinamik özelliğini yitirir.
- C. İş gücü Azalması veya sıkıntısı başlar.
- D. Ülkenin geleceği tehlikeye girer.

e. Nüfus artışı (artış hızının yüksek olması) olumlu etkilere de yol açabilmektedir.

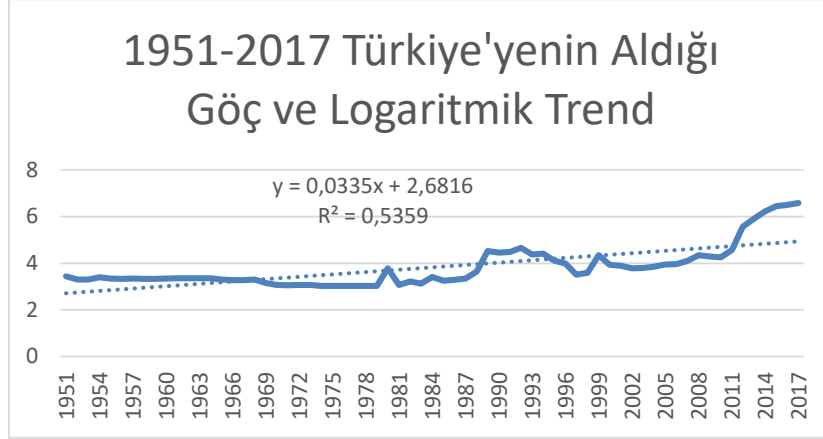
- A. Mal ve hizmetlere talep artar.
- B. Yeni sanayi kollarının doğmasına yol açar.
- C. İşçi ücretleri düşer.
- D. Vergi gelirleri artar.
- E. Piyasa genişler, yeni yatırım sahaları açılır.
- F. Askeri açıdan savunmada önemlidir.

3. GÖÇ MİKTARLARI VE TRENDLER

Özellikle 2011 yılındaki Suriye Krizinden sonra yoğun bir göçmen sayısı kırılması olduğu grafikten de açıkça görülmektedir.

Trend yapısı incelenecek olursa Türkiye’de yapının 2011 yılından itibaren aşırı değiştiği fakat 2017-2018 döneminde 3,5 milyon göçmen civarında sabitlenmeye başladığı görülebilir.

Alt Trendler

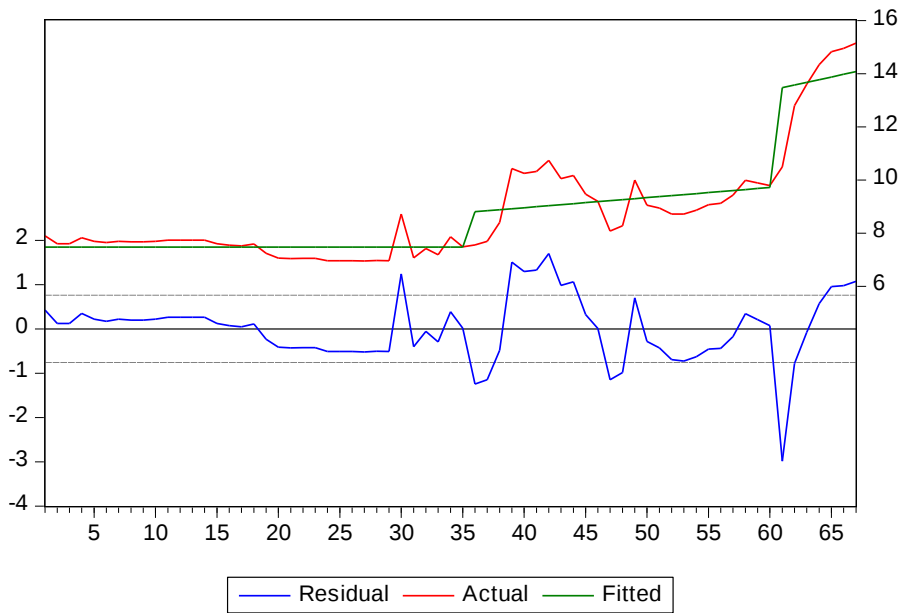
Modelleme

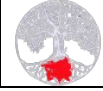
Çeşitli ekonometrik modeller yardımıyla göç verisi üzerinde çalışılmıştır. Modeller EK-da görülebilir sonuç olarak Türkiye'deki göç yapısının 1987 ve 2011 yılı itibariyle iki trend sıçraması yaşadığı üzerine kurulu modelleme kabul edilmiştir. Bu model gerek R^2 si gerekse Akaiki ve Sch kriterleri açısından da en iyi modeldir. Bu modelin parametrik hali aşağıdaki gibidir.

$$\text{LOG}(\text{GOC}) = C(1) + C(2)*D1*@TREND + C(3)*D2*@TREND$$

$$\text{LOG}(\text{GOC}) = 7.4768 + 0.0379*D1*@TREND + 0.06199*D2*@TREND$$

Yine aynı model sonucunda Gerçek, tahmin ve hata terimi grafiği aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Eski Trendin Devamı durumunda 2023 Projeksiyonu

Türkiye için ön görülen 2023 göçmen nüfusu 1 Milyon 350 bin kişi civarında olmalıdır.

Mevcut Trendin Devamı durumunda 2023 Projeksiyonu

20 Milyonluk Suriye nüfusunun 3,5 milyonluk kısmı Türkiye’de bulunmaktadır. Gelebilecek ek bir dalganın maksimum boyutu 1 milyon ek göçmen olarak tahmin edilmemektedir. Bu durumda dahi bu sayı Türkiye nüfusunun yaklaşık %5-6 sına tekabül etmektedir.

TÜRKİYEDEKİ GÖÇ TOPLAM GÖÇ HAREKETLERİNİN DÜNYA GENELİYLE MUKAYESESİ

	TÜRKİYEDEKİ GÖÇ HAREKETLERİNİN DÜNYA GENELİYLE MUKAYESESİ
	% Oran
Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	2,130
Sığınmacılar (Bekleyen Davalar)	4,298
Geri dönen mülteciler	0,802
Ülke içinde yerinden olmuş kişiler	0,000
Geri dönen Ülke içinde yerinden olmuş kişiler	0,000
Vatansızlar	0,021
Diğerleri	0,063
Toplam Oran	1,235

Toplam göçmen sayıları mukayese edildiğinde Dünyadaki Mültecilerin %2,13'ünün Türkiye'de olduğu bu oranın toplam sığınmacı bazında %4,29 toplam göçmenlerin arasında ise %1,23 olduğu görülebilir. **Bu rakamlar dünya bazında değerlendirildiği takdirde Türkiye için aşırı fazlalık göstermektedir.**

Dikkat çekici asıl unsur ise geri dönüş oranının binde 8 civarı olmasıdır. Yani Türkiye'ye gelen göçmenler neredeyse dönmemektedir.

**Göçmenlerin Hukuki Statülerine Göre Mukayese Oranları
(Toplam Hareketlilik 1956-2017)**

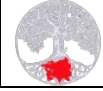
	% Oran
Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	90,034
Sığınmacılar (bekleyen davalar)	7,820
Geri dönen mülteciler	1,958
Ülke içinde yerinden olmuş kişiler (IDP'ler)	0,000
Geri dönen IDP'ler	0,000
Vatansızların tümü	0,085
Diğerleri	0,103
Toplam Kişi	100

Hukuki statüleri açısından bakılacak olunursa %90 mülteci, yaklaşık %8 sığınmacı profili karşımıza çıkmaktadır. Bu toplam hareketliliği %2 civarının geri dönen mülteciler olduğu görülebilir.

Göçmenlerin Hukuki Statülerine Göre Mukayese Oranları (2017)

	Genel Toplam	Toplam İçinde % Oran
Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	3480310	91,846
Sığınmacılar (bekleyen davalar)	308809	8,149
Vatansızlar	117	0,003
Toplam Göçmen Sayısı	3789282	100

Her üç Tablodan da Türkiye'deki göçmenlerin %90-91'inin mülteci statüsünde, % 8.14'ünün ise sığınmacı pozisyonunda olduğu tablodan da görülmektedir.

Göçmenlerin Hukuki Statülerine ve Önde Gelen Ülkelere Göre Mukayese Oranları (2017)

	Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	Sığınmacılar (bekleyen davalar)	Vatansızlar	Toplam Göçmen	Toplam Göçmenler Arasındaki % Oranı
Afganistan	5603	157810	0	163413	4,3125
İran	8308	25615	0	33923	0,8952
Irak	37319	115657	0	152976	4,0371
Pakistan	56	1634	0	1690	0,0446
Filistinli	1147	647	0	1794	0,0473
Somali	2219	2145	0	4364	0,1152
Sudan	274	114	0	388	0,0102
Suriye	3424237	163	0	3424400	90,3707
Genel Toplam	3480310	308809	117	3789282	100

1956'dan İtibaren Gelen Ortalama Göçler

	Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	Sığınmacılar (bekleyen davalar)	Geri dönen mülteciler	Vatansızlar	Diğerleri	Toplam Göçmen	Toplam Göçmenler Arasındaki % Oranı
Afganistan	1.521	24.658	2	0	0	18.593	2,9622
Bosna ve Hersek	4.008		313			4.223	0,6728
İran	2.216	6.547	51	0	0	5.703	0,9086
Irak	7.031	22.423	1.089	0	0	20.291	3,2327
Somali	854	625	0	0	0	1.389	0,2214
Suriye	586.521	89	34.888	0	1.854	568.205	90,5262
Diğer	3.988	2.708	2.370	2.046	320	9.265	1,4761
Genel Toplam	606.139	57.050	38.715	2.046	2.174	627.669	100

1956 dan beri incelenecek olursa Türkiye'nin aldığı göçmenlerin %90,52 si Suriye menşelidir.

2011'den İtibaren Gelen Ortalama Göçler

	Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	Sığınmacılar (bekleyen davalar)	Geri dönen mülteciler	Vatansızlar	Diğerleri	Toplam Göçmen	Toplam Göçmenler Arasındaki % Oranı
Afganistan	3.884	62.154	0	0	0	66.038	3,68
İran	4.754	13.277	3	0	0	18.033	1,01
Irak	19.916	55.783	96	0	0	75.795	4,22
Suriye	1.591.965	201	34.888	0	1.854	1.623.395	90,48
Diğer	3.828	5.925	1	1.394	175	11.015	0,61
Genel Toplam	1.624.346	137.341	34.988	1.394	2.029	1.794.276	100

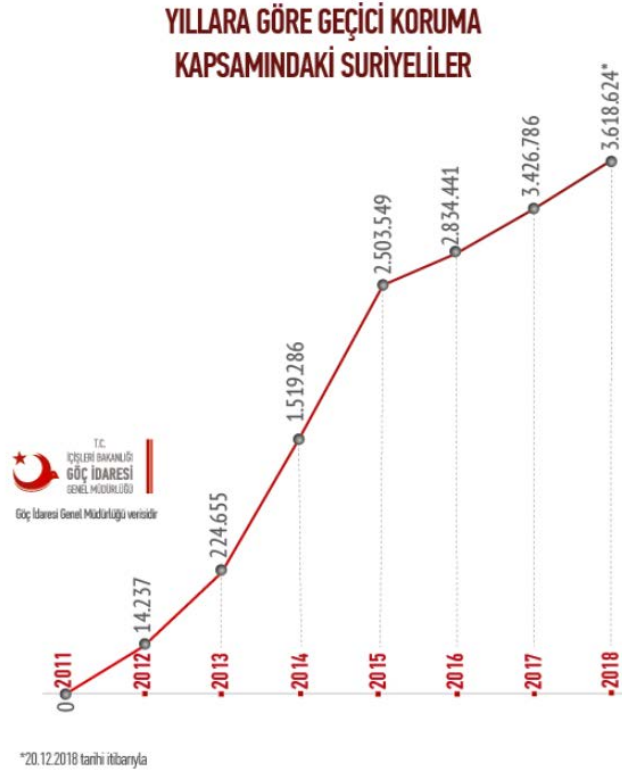

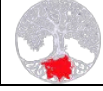
2011 den beri incelenecek olursa Türkiye'nin aldığı göçmenlerin %90,5 i Suriye menşelidir.

1956 dan İtibaren Ülkelere Göre Yıllık En Çok Gelen Göçler

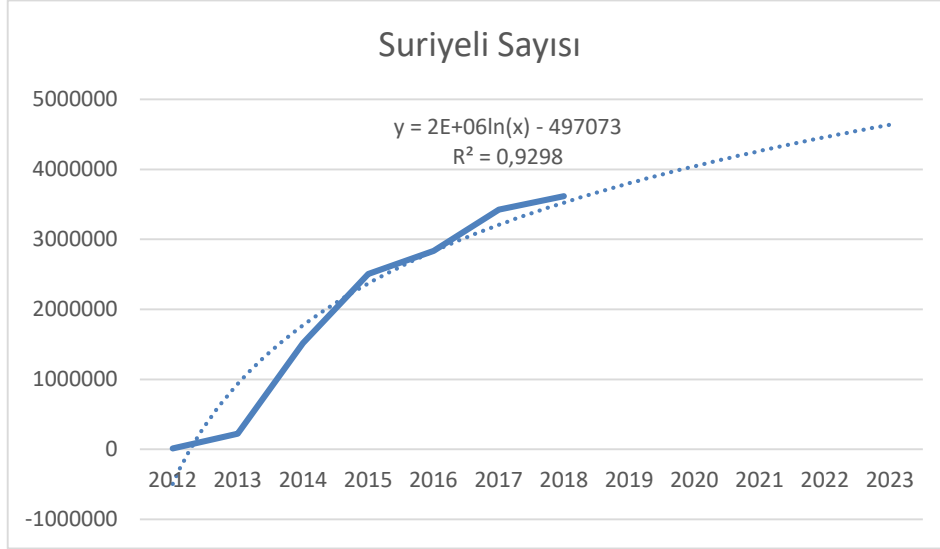
	Mülteciler (mülteci benzeri durumlar dahil)	Siğınmacılar (bekleyen davalar)	Geri dönen mülteciler	Vatansızlar	Diğerleri	Toplam Göçmen	Toplam Göçmenler Arasındaki % Oranı
Afganistan	5.603	157.810	10	0	0	163.413	4,2257
Bosna ve Hersek	20.000		1.672			20.000	0,5172
İran	8.308	25.615	380	0	0	33.923	0,8772
Irak	37.319	115.657	17.280	0	0	152.976	3,9558
Sırbistan ve Kosova	384	1	18.950			19.334	0,5000
Suriye	3.424.237	297	140.756	0	9.270	3.424.400	88,5521
Genel Toplam	3.532.376	310.866	180.220	3.519	10.670	3.867.103	100
% Oran	91,34	8,04	4,66	0,09	0,28	100	

4. Türkiye'deki Suriyeli Göçmenlerin Dağılımı

Ek Suriyeli Sayısı Tahmini

Mevcut logaritmik trend üstteki hesaplamaları doğrular nitelikte mevcut trendin devamı durumunda 2023 yılında 4,5 milyon civarı Suriyeliyi işaret etmektedir.

Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Türkiye'deki Suriyeli Sayısı

YAŞ	ERKEK	KADIN	TOPLAM
TOPLAM	1.963.553	1.655.071	3.618.624
0-4	302.555	282.726	585.281
5-9	246.797	231.619	478.416
10-14	192.765	176.696	369.461
15-18	161.548	128.767	290.315
19-24	320.770	225.434	546.204
25-29	197.502	141.580	339.082
30-34	162.778	121.021	283.799
35-39	113.719	90.060	203.779
40-44	76.111	69.216	145.327
45-49	57.418	53.920	111.338
50-54	46.475	44.720	91.195
55-59	31.106	31.187	62.293
60-64	22.363	23.157	45.520
65-69	14.514	14.646	29.160
70-74	8.040	8.918	16.958
75-79	4.530	5.498	10.028
80-84	2.554	3.326	5.880
85-89	1.319	1.682	3.001
90+	689	898	1.587

Detaylı Ek Yaş Cinsiyet Kırılımları

	ERKEK	KADIN
TOPLAM	1.963.553	1.655.071
0-4	302.555	282.726
5-14	439.562	408.315
15-44	1.032.428	776.078
45-64	149.513	144.473
65+	31.646	34.968

Toplam İçinde % Oran		
	ERKEK	KADIN
TOPLAM	54,26	45,74
0-4	8,36	7,81
5-14	12,15	11,28
15-44	28,53	21,45
45-64	4,13	3,99
65+	0,87	0,97

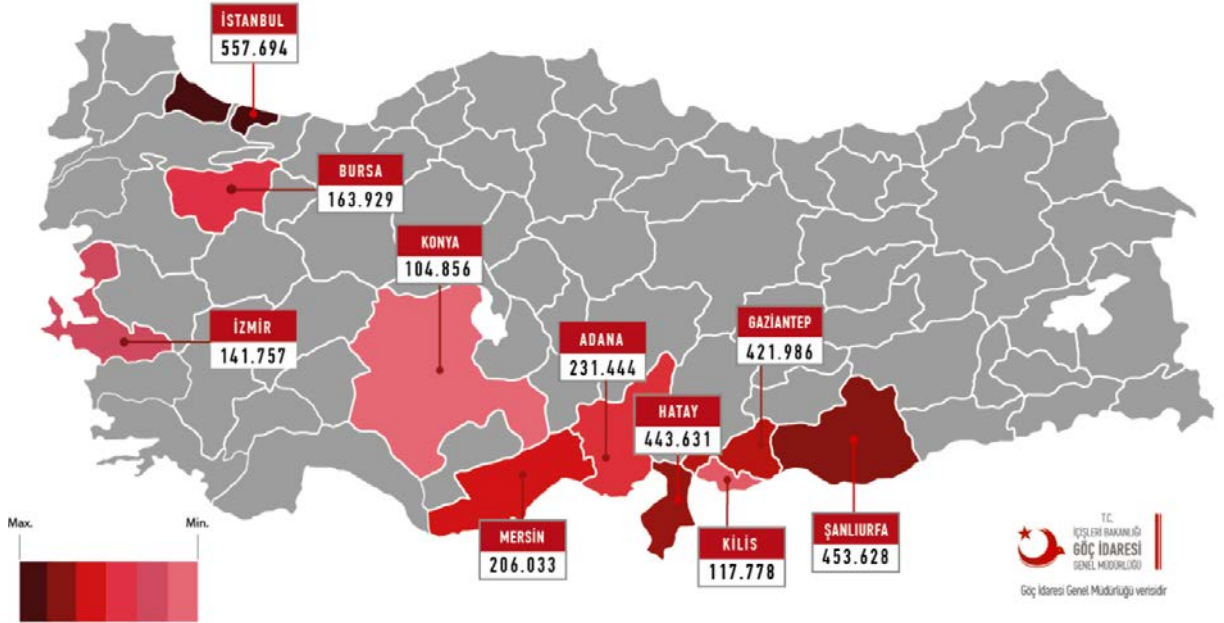
	Erkekler İçindeki Oran
0-4	15,41
5-14	22,39
15-44	52,58
45-64	7,61
65+	1,61
TOPLAM	100

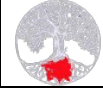
	Toplam İçindeki Erkek Oranı
0-4	8,36
5-14	12,15
15-44	28,53
45-64	4,13
65+	0,87
TOPLAM	100

Türkiye’deki Suriyelilerin yaş ve cinsiyet kırılmaları ek tablolar haline getirildiğinde; insani şartlar altında kadın, çocuk ve yaşlıların yoğunlukta olması gerektiği halde Türkiye’de bulunan Suriyeli sığınmacıların %54,26’sının erkek olduğu, bunların ülkesinde vatan savunmasında bulunması gereken 14-44 yaş arasında olanların erkekler arasında %52,58 toplamda da %28,53’ünün Türkiye’de sığınmacı pozisyonunda olduğu görülmektedir.

Bu da kamuoyunda çok sık dile getirilen göçmen profilini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Bu vatani kutsal sayan Türk toplumunda da haklı bir şekilde infial doğurmaktadır.

Suriyelilerin En Yoğun Olduğu İller

Başlıca İllere Göre Suriyelilerin Sayısı ve İl Nüfusuna Oranları

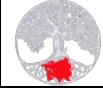
BAŞLICA İLLER	Suriyeli Sayısı	İl Nüfusu	Suriyeli Oranı (%)
KİLİS	117.778	136.319	86,40%
HATAY	643.631	1.575.220	26,16%
ŞANLIURFA	453.628	1.985.753	22,84%
BİTLİS	998	341.474	22,60%
GAZİANTEP	421.904	2.105.515	21,04%
ÇANAKKALE	4.745	530.417	19,99%
AĞRI	1.006	536.285	19,19%
ADANA	231.464	2.216.475	12,44%
MERSİN	206.033	1.793.931	11,49%
MARDİN	90.120	809.719	11,13%
OSMANIYE	49.064	527.724	9,30%
KAHRAMANMARAŞ	86.015	1.127.623	7,63%
KONYA	124.956	2.190.149	5,71%
KAYSERİ	77.605	1.376.772	5,64%
BURSA	163.929	1.936.203	5,58%
İSTANBUL	557.694	15.029.231	3,71%
İZMİR	141.757	4.279.677	3,31%
ŞIRNAK	15.318	503.236	3,04%

Tablodan da anlaşılabileceği üzere özellikle %86,4 ile Kilis, sonrasında Hatay, Şanlıurfa, Bitlis, Çanakkale Ağrı illerinde nüfusa oran %20 lere kadar çıkmış vaziyettedir. İstanbul, İzmir, Bursa gibi nüfusu yüksek şehirlerde bile bu oran %3 lere ulaşmış. Bu şehirlerin bazı bölgelerinde sığınmacı gettoları oluşmuştur. Bir ilginç istatistik de özellikle sahil beldeleri ve tatil bölgelerine yönelen yoğunluktur.

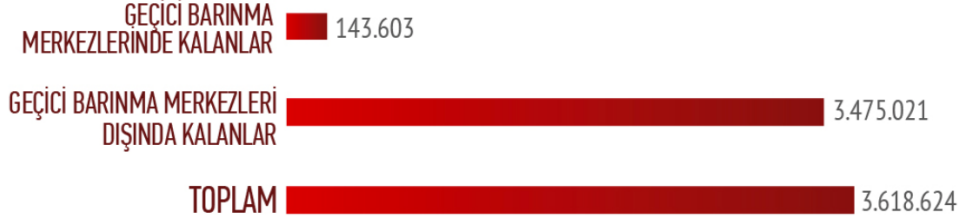
GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURIYELİLERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İL SIRA	ÜLKEMİZDE GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDA BULUNAN SURIYELİLERİNDAĞILIMI 20.12.2018 (ALFABETİK)								
	İLLER	KAYIT EDİLEN	NÜFUS	İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ	İL SIRA	İLLER	KAYIT EDİLEN	NÜFUS	İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ
	TOPLAM	3.618.624	80.810.525	4,48%		TOPLAM	3.618.624	80.810.525	4,48%
1	ADANA	231.444	2.216.475	10,44%	42	KAHRAMANMARAŞ	86.015	1.127.623	7,63%
2	ADIYAMAN	27.490	615.076	4,47%	43	KARABÜK	798	244.453	0,33%
3	AFYONKARAHİSAR	5.602	715.693	0,78%	44	KARAMAN	772	246.672	0,31%
4	AĞRI	1.006	536.285	0,19%	45	KARS	155	287.654	0,05%
5	AKSARAY	2.706	402.404	0,67%	46	KASTAMONU	1.291	372.373	0,35%
6	AMASYA	670	329.888	0,20%	47	KAYSERİ	77.605	1.376.722	5,64%
7	ANKARA	88.113	5.445.026	1,62%	48	KIRIKKALE	1.471	278.749	0,53%
8	ANTALYA	1.475	2.364.396	0,06%	49	KIRKLARELİ	2.668	356.050	0,75%
9	ARDAHAN	148	97.096	0,15%	50	KİRŞEHİR	1.297	234.529	0,55%
10	ARTVİN	40	166.143	0,02%	51	KİLİS	117.778	136.319	86,40%
11	AYDIN	7.556	1.080.839	0,70%	52	KOCAELİ	53.918	1.883.270	2,86%
12	BALIKESİR	4.348	1.204.824	0,36%	53	KONYA	104.856	2.180.149	4,81%
13	BARTIN	130	193.577	0,07%	54	KÜTAHYA	788	572.256	0,14%
14	BATMAN	22.186	585.252	3,79%	55	MALATYA	29.109	786.676	3,70%
15	BAYBURT	32	80.417	0,04%	56	MANİSA	13.312	1.413.041	0,94%
16	BİLECİK	600	221.693	0,27%	57	MARDİN	90.120	809.719	11,13%
17	BİNGÖL	910	273.354	0,33%	58	MERSİN	206.033	1.793.931	11,49%
18	BİTLİS	898	341.474	0,26%	59	MUĞLA	14.212	938.751	1,51%
19	BOLU	2.082	303.184	0,69%	60	MUŞ	1.389	404.544	0,34%
20	BURDUR	8.851	264.779	3,34%	61	NEVŞEHİR	9.541	292.365	3,26%
21	BURSA	163.929	2.936.803	5,58%	62	NİĞDE	4.456	352.727	1,26%
22	ÇANAKKALE	4.745	530.417	0,89%	63	ORDU	663	742.341	0,09%
23	ÇANKIRI	536	186.074	0,29%	64	OSMANİYE	49.064	527.724	9,30%
24	ÇORUM	2.543	528.422	0,48%	65	RİZE	856	331.041	0,26%
25	DENİZLİ	12.646	1.018.735	1,24%	66	SAKARYA	15.603	990.214	1,58%
26	DİYARBAKIR	33.732	1.699.901	1,98%	67	SAMSUN	5.440	1.312.990	0,41%
27	DÜZCE	1.623	377.610	0,43%	68	SİİRT	3.911	324.394	1,21%
28	EDİRNE	972	406.855	0,24%	69	SİNOP	122	207.427	0,06%
29	ELAZIĞ	12.667	583.671	2,17%	70	SİVAS	3.922	621.301	0,63%
30	ERZİNCAN	107	231.511	0,05%	71	ŞANLIURFA	453.628	1.985.753	22,84%
31	ERZURUM	1.060	760.476	0,14%	72	ŞİRİNAK	15.318	503.236	3,04%
32	ESKİŞEHİR	4.317	860.620	0,50%	73	TEKİRDAĞ	12.653	1.005.463	1,26%
33	GAZİANTEP	421.986	2.005.515	21,04%	74	TOKAT	996	602.086	0,17%
34	GİRESUN	157	437.393	0,04%	75	TRABZON	3.031	786.326	0,39%
35	GÜMÜŞHANE	81	170.173	0,05%	76	TUNCELİ	56	82.498	0,07%
36	HAKKARİ	5.492	275.761	1,99%	77	UŞAK	2.273	364.971	0,62%
37	HATAY	443.631	1.575.226	28,16%	78	VAN	2.095	1.106.891	0,19%
38	İĞDIR	87	194.775	0,04%	79	YALOVA	3.443	251.203	1,37%
39	ISPARTA	7.270	433.830	1,68%	80	YOZGAT	4.123	418.650	0,98%
40	İSTANBUL	557.694	15.029.231	3,71%	81	ZONGULDAK	524	596.892	0,09%
41	İZMİR	141.757	4.279.677	3,31%					

Barınma Merkezleri ve Barınma Merkezi Dışındaki Suriyeliler

GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİ İÇİNDE VE DIŞINDA KALAN SURIYELİLER

Suriyelilerin Geçici Barınma Merkezlerine Göre Dağılımı

İL	GBM ADI	GBM MEVCUDU	TOPLAM MEVCUT
ŞANLIURFA (3)	Ceylanpınar	17.581	44.427
	Harran	9.886	
	Suruç	16.960	
ADANA (1)	Sarıçam	27.073	27.073
KİLİS (2)	Öncüpınar	4.249	14.747
	Elbeyli	10.498	
KAHRAMANMARAŞ(1)	Merkez	13.603	13.603
HATAY (3)	Altınözü	8.109	16.965
	Yayladağı	4.337	
	Apaydın	4.519	
OSMANİYE (1)	Cevdetiye	14.116	14.116
MALATYA (1)	Beydağı	8.931	8.931
GAZİANTEP (1)	Nizip 2	3.741	3.741
Toplam		143.603	
GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİ DIŞINDA BULUNAN SURIYELİ SAYISI			3.475.021

Suriyelilerin ancak %3,96 sı geçici barınma merkezlerinde bulunmaktadır. Geri kalan %96 kentlere dağılmış vaziyettedir. 60 bin kadar Suriyeli sığınmacının da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçtiği ifade edilmektedir.

SONUÇ

Konu nüfus artış oranları açısından incelendiğinde Türkiye için nüfus artış oranı binde 12.8 olarak bilinmektedir. Özellikle Suriye'den son yıllarda gelen göç dalgası açısından Suriye'nin nüfus artış hızı değerlendirilecek olunursa aynı rapora göre bu rakam binde 19.7 dir. Açıkça görülmektedir ki savaş ve kargaşalara rağmen Suriye nüfusu Türkiye'den çok fazla artmaktadır. Üstelik Nüfus artışı üstel bir fonksiyon olarak hesaplanmaktadır ki bu da durumun vahametini bir kez daha arttırmaktadır.

Eski Trendin Devamı durumunda Türkiye için ön görülen 2023 göçmen nüfusu 1 Milyon 350 bin kişi civarında olmalıdır. Oysa Suriyeli sığınmacıların özellikle 2011 den sonraki yoğun miktarı değerlendirildiğinde 20 Milyonluk Suriye nüfusunun 3,5 milyonluk kısmı Türkiye'de bulunmaktadır. Gelebilecek ek bir dalganın maksimum boyutu ekonometrik ve istatistiki teknikler yardımıyla 1 milyon ek göçmen olarak tahmin edilmemektedir. Bu

durumda dahi bu sayı Türkiye nüfusunun yaklaşık %5-6 sına tekabül etmektedir. Bu sayı 2018 sonu itibariyle %3,6 seviyesindedir.

Toplam göçmen sayıları mukayese edildiğinde Dünyadaki Mültecilerin %2,13 inin Türkiye’de olduğu bu oranın toplam sığınmacı bazında %4,29 toplam göçmenlerin arasında ise %1,23 olduğu görülebilir. Bu rakamlar dünya bazında değerlendirildiği takdirde Türkiye için aşırı fazlalık göstermektedir.

Dikkat çekici asıl unsur ise geri dönüş oranının binde 8 civarı olmasıdır. Yani Türkiye’ye gelen göçmenler neredeyse dönmemektedir.

Hukuki statüleri açısından bakılacak olunursa %90 mülteci, yaklaşık %8 sığınmacı profili karşımıza çıkmaktadır. Bu toplam hareketliliği %2 civarının geri dönen mülteciler olduğu görülebilir.

Ekonomik etkiler açısından düşünülecek olunursa Suriyeli sığınmacıların nüfusu arttırdığı savına karşılık üretim artışı yaşanmadığı malumdur. Aynı şekilde vergi gelirlerin artması da söz konusu olmayacaktır. Mal ve hizmetlere talep artmış fakat bu talep artışı beraberinde bir üretim artışı yaşanmadığı için açıkça enflasyona yansımıştır. Yeni endüstri dallarının doğması mümkün olmadığı gibi piyasanın genişlemesi yeni yatırım sahaları açmamakta aksine yatırıma dönüşmesi gereken devlet harcamalarında bir daralma, tüketime yönelik devlet harcamalarında bir artış getirmektedir.

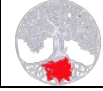
İşçi ücretlerinin ucuzladığı malumdur. Bu da piyasada zaten mevcut olan kayıt dışı istihdamı arttırdığı gibi kayıtsız ve ucuz iş gücü ne sebebiyet vermekte; özellikle sığınmacı sayılarının yüksek olduğu bölgelerde işsizliği daha da yüksek oranda arttırmaktadır.

Nüfus artışının askeri savunmada önemi hipotezinin tersinde kendi ülkesinde vatan savunması yerine ülkelerinden kaçan ve neredeyse yarısından fazlasının askerlik çağında olduğunu bildiğimiz Suriyeli sığınmacıların toplumda infial yaratması bir yana Türk toplumunun askerliğe ve vatan savunmasına yönelik düşüncelerinde dahi negatif tesirlere sebep olmaktadır.

Zaten kıt kaynaklarla yürüyen eğitim ve sağlık hizmetlerinin maliyetlerinin artması hizmet kalitesinin düşmesi de bir diğer problem sahası olarak karşımıza çıkmaktadır. Sığınmacılar arasında zaman zaman israfa varan sağlık harcamaları ve sağlık hizmetlerine katkı payının da bulunmaması yine çok büyük bir maliyet kalemi olmasının yanında toplumsal infiale de temel oluşturmaktadır.

İnsanların temel ihtiyaçlarının karşılanmasının zorlaşması bir diğer ekonomik etken olarak değerlendirilebilir. Bu manada zaten kıt ve çoğu zaman ithal enerji ve gıda maddeleri gurubunda kıtlıklar artmış bu kıtlıklar da yukarıda da arz edildiği üzere fiyatlar genel seviyesine yansarak ek bir enflasyonist baskı yaratmıştır.

Zaten memleketimizin önemli bir sorunu ola gelen çevre kirlenmesi ve çarpık kentleşme de karanlık yüzünü bir kez daha göstermiştir. Belediye hizmetleri daha da zorlaşmıştır. Suriyelilerin ancak %3,96 sı geçici barınma merkezlerinde bulunmaktadır. Geri kalan %96 kentlere dağılmış vaziyettedir. Özellikle %86,4 ile Kilis, sonrasında Hatay, Şanlıurfa, Bitlis, Çanakkale Ağrı illerinde nüfusa oran %20 lere kadar çıkmış vaziyettedir. İstanbul, İzmir, Bursa gibi nüfusu yüksek şehirlerde bile bu oran %3 lere ulaşmış. Bu şehirlerin bazı bölgelerinde sığınmacı gettoları oluşmuştur. Bir ilginç istatistik de özellikle sahil beldeleri ve tatil bölgelerine yönelen sığınmacı yoğunluğudur.

REFERENCES

- Alan Manning, Wouter Den Haan (2018) Economics of Migration, LSE Department of Economics and Centre for Macroeconomics public lecture
- Ayselin YILDIZ (2017) Göç ve Entegrasyon Politikalarında Vatandaşlık, Göç Araştırmaları Dergisi, Cilt: 3 Sayı:1 Ss. 36-67, Ocak-Haziran 2017
- Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (2017) Türkiye’deki Suriyelilerin Demografik Görünümü, Yaşam Koşulları ve Gelecek Beklentilerine Yönelik Saha Araştırması;
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (2016) Türkiye Göç Raporu 2016
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (2015) Türkiye Göç Raporu 2015
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü; <https://www.goc.gov.tr/uluslararasi-koruma-istatistikler>
- OECD (2019) 2019 International Migration and Displacement Trends and Policies Report to the G20
- Pia M. Orrenius and Madeline Zavodny (2016) Irregular Immigration in the European Union; Federal Reserve Bank of Dallas Research Department Working Paper 1603
- UN Migration Statistics; <https://migrationdataportal.org/>